

कार्यशब्दिक adj. von कार्य + शब्द gaṇa माशब्दादि zu P. 4, 4, 1, Vārtt. 1.

कार्यशेष (कार्य + शेष) m. der Rest eines Geschäfts d. i. was bei einem unternommenen Geschäft noch zu thun übrig bleibt M. 7, 153, 179.

कार्यकृत् (कार्य + कृ) nom. ag. der eines Andern Unternehmungen zu Nichte zu machen sucht: परेते कार्यकृताः प्रत्यन्ते प्रियवादिन्म् ५. 18.

कार्याधिप (कार्य + अधिप) m. astrol. der Planet, in dessen Bereich der Gegenstand der gerade gestellten Frage gehört, Ind. St. 2, 269. Auch कार्येश 270. fgg. कार्येश्वर Verz. d. B. H. No. 485. fg.

कार्यार्थ (कार्य + अर्थ) m. Geschäftssache, Unternehmen: कार्यार्थसिद्धये M. 7, 167. कार्यार्थम् adv. eines Geschäfts wegen, in einer bestimmten Absicht 10, 55, 7, 164, 8, 110.

कार्यार्थिन् (कार्य + अर्थिन्) adj. der ein Anliegen hat, eine Sache vor Gericht bringt, mit einer Klage vor Gericht auftritt Mārk. 138, 9, 18. 139, 20. KULL. zu M. 7, 124.

कार्यिक (von कार्य) adj. PAT. zu P. 5, 2, 115. dass. M. 7, 124.

कार्यिन् (wie eben) adj. PAT. zu P. 5, 2, 115. 1) dass. H. an. 3, 156. M. 8, 2, 24, 312. 9, 231. — 2) einer grammatischen Operation unterworfen: उत्तरपदस्य कार्यिवात् P. 6, 2, 162, Sch.

कार्येश und कार्येश्वर s. u. कार्यधिप.

कार्यिक्य patron. von कृशक (?); कार्यिक्यीपुत्र m. N. pr. eines Lehrers Çat. Br. 14, 9, 4, 32. कार्यिक्यीपुत्र Bṛh. Âr. Up. (Pol.) 6, 5, 2.

कार्शने (von कृशन) adj. aus Perlen oder Perlmutter bestehend; so ist wohl AV. 4, 10, 7 zu lesen statt कर्शने.

कार्शनिव adj. von कृशानु Feuer Wils.

कार्शनीय von कृशास्य P. 4, 2, 80; vgl. Ind. St. 1, 156.

कार्शरी f. N. einer Pflanze, = कार्पर्य, कार्शरी BHAR. zu AK. 2, 4, 2, 16. ÇKDr.

1. कार्पर्य m. N. verschiedener Pflanzen: 1) = कार्पर्य und कार्पर्य BHAR. zu AK. 2, 4, 2, 25. ÇKDr. — 2) = कार्पर्य; vgl. कर्पर्य. — 3) Artocarpus Lacucha (लकुच) Rozb. Riśan. im ÇKDr.

2. कार्पर्य (von कृश) n. Magerkeit, Abmagerung gaṇa दृढादि zu P. 5, 1, 123. Suçr. 1, 49, 19. 90, 12. 177, 2. 203, 4. 258, 18. 2, 82, 10. 404, 21. Mṣh. 30. Sāh. D. 74, 5. अतिकार्य Suçr. 1, 53, 5. स्थूल्यं कार्पर्यम् Buḷg. P. 5, 10, 11. Dinnhett Vop. 8, 75. अर्थकार्य Geringheit des Vermögens RAGH. 5, 21.

कार्ष (von कृषि) adj. subst. der das Feld pflügt, Landmann gaṇa कृत्वादि zu P. 4, 4, 62.

कार्षिक m. Up. 2, 39. dass. Riśam. zu AK. 2, 9, 6 im ÇKDr. H. 890. Riśa-Tar. 5, 169. — Vgl. कर्षिक.

कार्षिक्यीपुत्र s. u. कार्यिक्य.

कार्षापण 1) m. n. gaṇa अर्थार्थादि zu P. 2, 4, 31. Tait. 3, 5, 12. Siddh. K. 249, a, 5. = कार्षापण (कर्ष + आपण) gaṇa प्रज्ञादि zu P. 5, 4, 38. eine Münze vom Gewicht eines Karsha (in der Regel von Kupfer): कार्षापणस्तु विज्ञेयस्ताम्रिकः कार्षिकः पणः M. 8, 136. कार्षापणं भवेद्दण्डो यत्रान्यः प्राकृतो जनः । तत्र राजा भवेद्दण्डः सद्धमिति धारणा ॥ 336. स मुत्सृजेद्राजमार्गं यस्त्वमेध्यमनापदि । स दौ कार्षापणौ दद्यात् 9, 282. दण्डो दण्डं कार्षापणावरम् der ist mit einer Strafe von mindestens 1 Karsh.

zu belegen 8, 274. 10, 120. Burn. Intr. 147. 243. 398. रुचितं कार्षापणम् P. 1, 2, 21, Sch. कृत्कं कार्षापणम् 4, 3, 153, Sch. चतुष्पात्कार्षापणवन्न गौरिव Çāṅk. zu Māṇḍ. Up. 1 (p. 339); hierzu Ānandagiri: देशविशेषे (vgl. 2.) कार्षापणशब्दः षोडशपणानां संज्ञा. Am Ende eines adj. comp. nach einem Zahlwort: so und so viele Karsh. werth P. 5, 1, 29. अर्थार्थकार्षापण oder °कार्षापणिक Sch. कार्षापण = कार्षिक AK. 2, 9, 88. MED. n. 93 (daher bei Wils. a husbandman). = 16 Paṇa MED. — 2) m. N. pr. eines Kriegerstammes gaṇa पर्यादि zu P. 5, 3, 117. Dieselbe Form für das Oberhaupt derselben ebend. und 4, 1, 177, Vārtt. 2.

कार्षापणक = कार्षापण 1. AK. 2, 9, 88, Sch.

कार्षापणिक adj. f. ई einen Karshāpaṇa werth P. 5, 1, 25, Vārtt. 2. Am Ende eines comp. nach einem Zahlwort 5, 1, 29, Sch.

कार्षि (von कर्ष) ved. Up. 4, 128. adj. ziehend oder furchend VS. 6, 28.

1. कार्षिक (von कर्ष) adj. 1) der da verdient gezaust zu werden gaṇa क्रेदादि zu P. 5, 1, 64. — 2) einen Karsha wiegend M. 8, 136. Jāṅ. 1. 364. Suçr. 2, 228, 9. अर्थकार्षिक 88, 10. subst. m. eine Münze vom Gewicht eines Karsha AK. 2, 9, 88. MED. n. 93. Vgl. कार्षापण.

2. कार्षिक v. l. für कार्षिक H. 890. VJUP. 97.

कार्षिणि (wohl von कार्षि mit Dehnung des Auslauts) m. Pflüger: ययामं चकुर्निखन्ते अग्रे कार्षिणिना अन्विता न विद्यया AV. 6, 116, 1.

कार्षि n. nom. abstr. von कृष्ट (von कर्ष) gaṇa दृढादि zu P. 5, 1, 123. — Es ist wohl कृत्त und कार्षि zu lesen.

कार्षि (von कृत्त) 1) adj. f. ई a) कार्षि von der schwarzen Antilope herkommend, aus deren Fell gemacht: चर्मणि M. 2, 41. कार्षि उपानहौ TS. 5, 4, 3, 4. Līṭ. 9, 1, 24. — b) Kṛshṇa (dem Gotte oder Kṛshṇa-dvaipājana) gehörig, von ihm verfasst u. s. w.: कार्षि पत्त्रिणा RAGH. 15, 24. कार्षि वेदम् d. i. das Mahābhārata MBh. 1, 261. 2300. — c) कार्षि einem Nachkommen von Kṛshṇa (कार्षि) gehörig u. s. w. gaṇa काष्वादि zu P. 4, 2, 111. — 2) f. ई N. einer Pflanze, Asparagus racemosus Willd. (शतावरी), Riśan. im ÇKDr. — 3) n. ein Fell von der schwarzen Antilope: कार्षि वसानः AV. 11, 5, 6. कार्षितरासङ्ग adj. P. 6, 2, 1, Sch.

कार्षिजिनि patron. von कृत्तजिनि, N. pr. eines Lehrers Kāṭ. Çr. 1, 6, 23. Āim. 4, 3, 20. 6, 7, 34. Colebr. Misc. Ess. I, 328. Verz. d. B. H. No. 1403.

कार्षियर्ष patron. von कृत्त (ब्राह्मणावासिष्ठे) gaṇa नडादि zu P. 4, 1, 99.

कार्षायस (von कृत्तयस) 1) adj. f. ई eisen Kūṇḍ. Up. 6, 1, 6. M. 11, 133. MBh. 1, 737. 13, 2594. R. 2, 69, 14. 6, 19, 41. Suçr. 2, 240, 10. Buḷg. P. 6, 12, 24. — 2) n. Eisen M. 10, 52. R. 1, 38, 20.

कार्षि patron. von कृत्त gaṇa वाह्वादि zu P. 4, 1, 96. Vop. 7, 1, 2. MBh. 3, 10233. Buḷg. P. 1, 14, 31. ein Bein. Viçvaka's Ind. St. 1, 190. ein Devagandharva MBh. 1, 4812. HARIV. 14157. ein Bein. des Liebesgottes TRIK. 1, 1, 39; vgl. HARIV. 9209.

कार्षि (von कृत्त) 1) n. dunkle Farbe, Schwärze, Finsterniss MBh. 1, 4236. Suçr. 1, 49, 19. 263, 17. व्यक्तकार्षि सन्तत्रा निर्मेयेव नभस्थली Riśa-Tar. 5, 94. Vgl. u. कार्षि. — 2) patron. von कृत्त gaṇa गर्गादि zu P. 4, 1, 105.

कार्षिन् (von कर्ष) n. Ziel des Wettlaufs (eine gezogene Furche): आ वा रथं दुहितु सूर्यस्य कार्षिन्वातिष्ठद्वत्ता जयन्ती RV. 1, 116, 17. कार्षिन्वाजी न्यक्रमीत् 9, 36, 1. 74, 8.